

CARRETERA A IGUALADA

CARRER DE LA CARRETERA

CARRER DE LES ESCOLES

CARRER MAJOR

CARRER DELS PRATS

CARRER DELS HORTS

CARRER DEL TORRENT

CARRER DE SOTA DEL CASTELL

1. CASTELL DE TOUS
2. ESSLÉSIA DE SANT MARTÍ
3. LES VOLTES
4. CAL CODINA
5. CREU DE TERME
6. REDACCIÓ DEL SOL DE TOUS
7. CAL FRARÉS
8. CAL FUSTER
9. SAFAREIG
10. CASAL DE TOUS
11. CASTELL DE LA ROQUETA
12. NUCLI DE FIOLO O FILLOL
13. L'EUCARIA
14. ERMITA DE SENTFORES
15. L'AUBAREDA
16. LA FOU
17. ALZINA DE CAL GOL

Oficina d'Informació i Turisme
 Aparcament

Nuclis amb encant

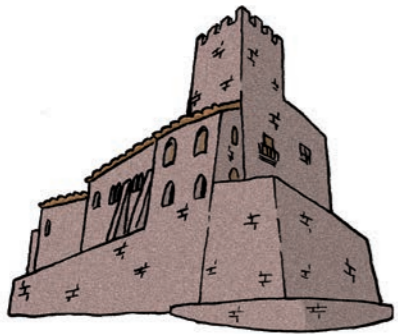
SANT MARTÍ DE TOUS

COMPARTeix LA TEVA EXPERIÈNCIA AMB NOSALTRES.

Anoiaturisme
 Anoiaturisme
 anoiaturisme

www.anoiaturisme.cat

anoia turisme

1. CASTELL DE TOUS.

Castell ja documentat al segle X, dins del comtat de Manresa. Solar dels Tous, passà a ser un espai de domini del monestir de Sant Jeroni de la Murtra. Origen de la llegenda de «La senyora de Tous».

Castillo ya documentado en el siglo X, dentro del condado de Manresa. Solar de los Tous, pasó a ser un espacio de dominio del monasterio de Sant Jeroni de la Murtra. Origen de la leyenda de «La señora de Tous».

Castle in the county of Manresa dating back to at least the 10th century. The site originally belonged to the Tous family but later came under the control of the Monastery of Sant Jeroni de la Murtra. Origin of the legend of the Lady of Tous.

2. ESGLÉSIA DE SANT MARTÍ.

Església parroquial, que des del 1894 substitueix l'antiga església gòtica. Dedicada a Sant Martí de Tous, bisbe occità que dona nom al poble. La rectoria, ubicada al seu costat, manté la línia constructiva de l'església. S'hi conserva el sepulcre atribuït a Bernat de Tous, del segle XIV, en què destaca el vas i la figura d'un cavaller jacent, completament armat.

Iglesia parroquial, que desde 1894 sustituye la antigua iglesia gòtica. Dedicada a Sant Martí de Tous, obispo occitano que da nombre al pueblo. La rectoría, ubicada junto a la iglesia, mantiene la misma línea constructiva. En ella se conserva el sepulcro atribuido a Bernat de Tous, del siglo XIV, en el que destaca la sepultura y la figura de un caballero yacente, completamente armado.

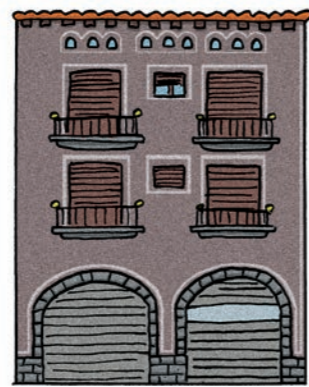
Parish church which replaced the old Gothic church in 1894. Dedicated to Saint Martin of Tours, the bishop after whom the town is named. The rectory, situated next to the church, is in the same architectural style. It houses a 14th-century tomb said to be that of Bernat de Tous, composed of a tomb chest and the recumbent effigy of a fully-armed knight.

3. LES VOLTES.

Carrer principal i un dels més antics del poble. Destaquen les voltes sobre el carrer que configuren els límits del poble medieval i en què es recolzen els habitatges.

Calle principal y una de las más antiguas del pueblo. Destacan las bóvedas sobre la calle que configuran los límites del pueblo medieval y en las que se apoyan las viviendas.

The main street of the old quarter and one of the oldest in the town. The street stands out for its arches, which mark the boundaries of the mediaeval town and on top of which houses were built.

4. CAL CODINA.

Una de les cases fortes de Tous, construïda el 1733. L'any 1833 va allotjar el rei Ferran VII en el seu viatge de Tarragona a Barcelona.

Una de las casas fuertes de Tous, construida en 1733. En 1833 se alojó en ella el rey Fernando VII en su viaje de Tarragona a Barcelona.

One of the so-called fortified houses of Tous, built in 1733. King Ferdinand VII stayed here in 1833 on his journey from Tarragona to Barcelona.

5. CREU DE TERME.

Creu de terme gòtica, en què destaquen les representacions de Sant Martí i el lleó, símbol de poder. La seva ubicació actual respon al trasllat efectuat després de la Guerra Civil.

Crucero gòtic en el que destaquen las representaciones de Sant Martí y el león, símbolo del poder. Su ubicación actual responde al traslado efectuado después de la Guerra Civil.

Gothic boundary cross with images of Saint Martin of Tours and that of a lion, symbolising power. It was moved to its present-day location after the Spanish Civil War.

6. REDACCIÓ DEL SOL DE TOUS.

El Sol de Tous fou un dels diaris més importants de la comarca de l'Anoia a inicis del segle XX, i es va publicar ininterrompudament entre 1914 i 1933.

El Sol de Tous fue uno de los periódicos más importantes de la comarca de la Anoia a principios del siglo XX, y se publicó ininterrumpidamente entre 1914 y 1933.

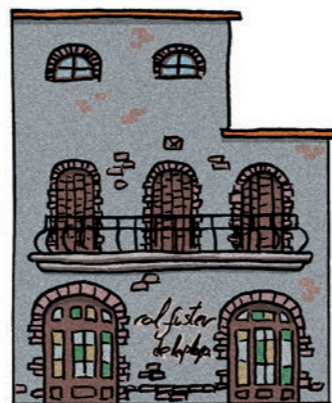
El Sol de Tous (The Tous Sun) was one of the most important newspapers in the county of Anoia in the early part of the 20th century and was published continuously between 1914 and 1933.

7. CAL FRARÉS.

Considerada la casa més antiga del poble, es va convertir en una de les cases fortes de Tous. L'edifici actual és un dels principals equipaments culturals del poble.

Considerada la casa más antigua del pueblo, se convirtió en una de las casas fuertes de Tous. El edificio actual es uno de los principales equipamientos culturales del pueblo.

Thought to be the oldest house in the town, it became one of the so-called fortified houses of Tous. Today, the building is one of the town's main cultural facilities.

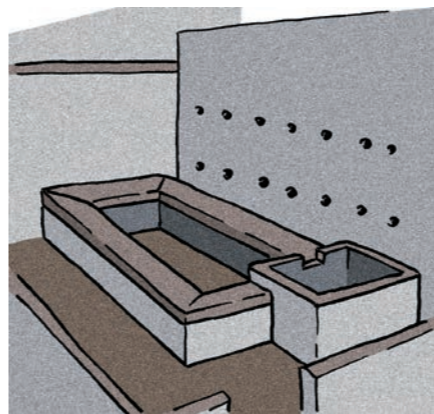

8. CAL FUSTER.

Antiga fusteria i casa forta, que actualment funciona com a allotjament rural. En destaquen els arcs apuntats gòtics, que apuntalen l'edifici, i la col·lecció d'eines de fusteria que s'hi conserven.

Antigua carpintería y casa fuerte, que actualmente funciona como alojamiento rural. Destacan los arcos apuntados góticos, que apuntalan el edificio, y la colección de herramientas de carpintería que se conservan.

Former carpentry shop and fortified house. It now operates as a rural accommodation establishment. Its most noteworthy features are its Gothic pointed arches, which support the building, and its collection of old carpentry tools.

9. SAFAREIG.

A tocar de la riera de Tous i servint-se de les seves aigües, els safarejos es convertiren en un espai important de socialització, sobretot femenina.

Junto a la riera de Tous y sirviéndose de sus aguas, los lavaderos se convirtieron en un importante espacio de socialización, sobre todo femenina.

The communal washhouses were located next to the Tous Stream, from which they drew their water. They were important social meeting places, mainly for women.

10. CASAL DE TOUS.

A començament del segle XX, a Tous creix la industrialització fonamentada en la producció tèxtil. Entre les empreses més destacades hi trobem Teixits Bagó (1922), on ara hi ha l'edifici del Casal de Tous, i la fàbrica de Joan Marsal i Domènech.

A principios del siglo XX, en Tous crece la industrialización fundamentada en la producción textil. Entre las empresas más destacadas encontramos Teixits Bagó (1922), donde ahora está el edificio del Casal de Tous, y la fábrica de Joan Marsal y Domènech.

At the turn of the 20th century, Tous saw the growth of industrialisation based on textile production. Important factories were established in the town, such as that of the Teixits Bagó (1922) company (on the site of the present-day Casal de Tous building) and the one owned by Joan Marsal i Domènech.

11. CASTELL DE LA ROQUETA.

Documentat també al segle X, el castell de la Roqueta fou un domini dels Cervelló fins que el traspasaren al monestir

de Santes Creus. Antic castell roquer, domina la conca d'Òdena i en destaca l'església de Santa Maria.

Documentado también en el siglo X, el castillo de la Roqueta fue un dominio de los Cervelló hasta que lo traspasaron al monasterio de Santes Creus. Este antiguo castillo roquero domina la cuenca de Ódena y en él destaca la iglesia de Santa María.

Also dating from the 10th century, Roqueta Castle belonged to the Cervelló family until it fell into the hands of the Monastery of Santes Creus. This ancient castle built on rock enjoys a commanding view of the Ódena Basin. The Church of Santa María de la Roqueta is a nearby landmark.

12. NUCLI DE FIOLO FILLOL.

Petit nucli de població que es desenvolupa al voltant del castell de Fiol (segle XII) i de l'església de Sant Cristòfol, un antic domini dels Cardona a Tous.

Pequeño núcleo de población que se desarrolla alrededor del castillo de Fiol (siglo XII) y de la iglesia de Sant Cristòfol, un antiguo dominio de los Cardona en Tous.

This hamlet, an ancient possession of the Cardona family in Tous, grew around the 12th-century Fiol Castle and the Church of Sant Cristòfol.

13. L'EUCARIA.

Antiga masia reconvertida en casa d'estiueig d'indians. En destaquen la capella de la Sagrada Família i les vistes sobre el pantà de Tous.

Antigua masía reconvertida en casa de veraneo de indianos. En ella destacan la capilla de la Sagrada Familia y las vistas sobre el pantano de Tous.

Ancient farmhouse turned into a summer residence by a family of indianos (emigrants who returned home having made their fortune in the Americas). Its most noteworthy features are the Chapel of La Sagrada Familia and its views of the Tous Reservoir.

14. ERMITA DE SENTFORES.

Santuari ja documentat al segle XI, si bé el temple va ser reformat al segle XVII. S'hi conserva una talla romànica de la Mare de Déu de Sentfores.

Santuario ya documentado en el siglo XI, si bien el templo se reformó en el siglo XVII. Alberga una talla románica de la Madre de Dios de Sentfores.

This chapel dates from the 11th century, although it was refurbished in the 17th century. It contains a Romanesque carving of Our Lady of Sentfores.

15. L'AUBAREDA.

Masia documentada ja al segle X, coneguda com la Domus de Cucala, potser el mas més antic de la comarca de l'Anoia. Masia documentada ya en el siglo X, conocida como la Domus de Cucala, quizás la masía más antigua de la comarca de la Anoia.

This farmhouse, known as the Domus de Cucula, dates back to at least the 10th century and may be the oldest in the county of Anoia.

16. LA FOU.

Engorjat de la riera de Tous, el saltant i l'acumulació d'aigua configuren un petit microclima. A més, l'espai és l'escenari de diverses llegendes touenques, entre les quals destaca «La cérvola blanca».

Desfiladero de la riera de Tous, el salto y la acumulación de agua configuran un pequeño microclima. Además, el espacio es el escenario de diferentes leyendas, entre las que destaca «La cierva blanca».

The waterfall and natural pool of this gorge of the Tous River create a small microclimate. This is also the site of many local legends, including the famous legend of the White Doe.

17. ALZINA DE CAL GOL.

Alzina mil·lenària de grans dimensions que es troba isolada, molt a prop de l'antiga masia de Cal Gol.

Encina milenaria de grandes dimensiones que está aislada, muy cerca de la antigua masía de Cal Gol.

This ancient holm oak stands in an isolated spot close to the old Cal Gol farmhouse.

Idiomes:

CATALÀ
ESPAÑOL
ENGLISH

Punt d'Informació Turística

Carrer Major, 1 - 08712 Sant Martí de Tous
Tel. 93 809 60 05 i 651 807 304 / **Visites guiades:** Tel. 635 922 384
st.martitous@tous.cat - www.tous.cat
f AjuntamentdeTous f visttous v visit_tous

